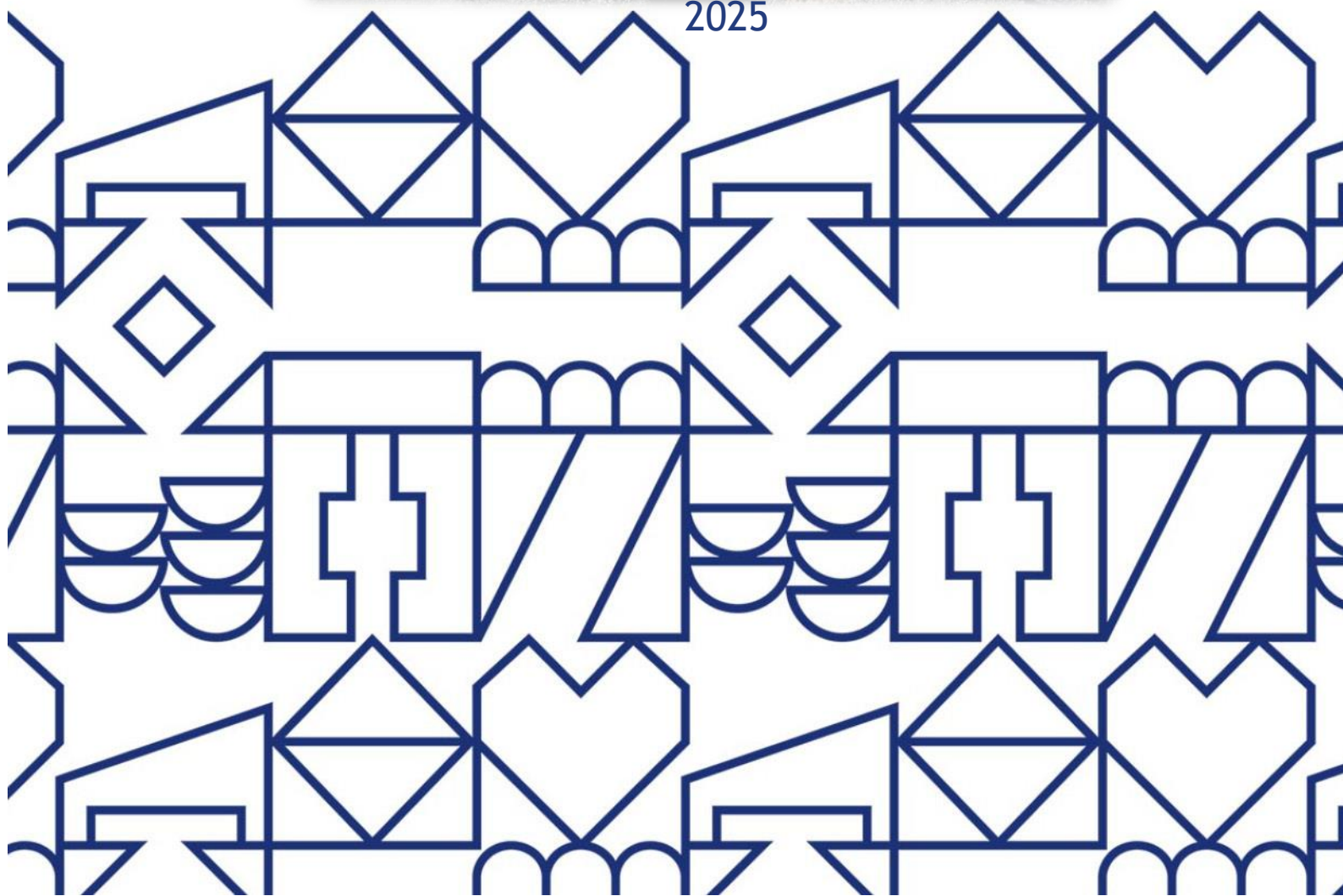

Seinäjäoki

Koulujen lähiliikuntapaikka- suunnitelma

2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	1
1.1 Ideasta toteutukseen.....	1
1.2 Liikkuva koulu -ohjelma ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen	2
2. YHTEISTYÖTAHO LÄHILIIKUNTAPAIKAN KORJAUS- JA KEHITTÄMISTOIMENPITEISTÄ	3
3. SEINÄJOEN KAUPUNGIN ERI HALLINTOKUNTIEN TOIMINTAPERIAATTEET LÄHILIIKUNTARAKENTAMISEEN.....	4
3.1 Tulevat koulurakentamisen kohteet, joissa mukana lähiliikuntapaikkarakentamista ..	5
3.1.1 Koulujen piha- ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen	5
4. KOULUJEN PIHOJEN VARUSTELUTASO.....	6
5. KYSELY KOULUJEN LÄHILIIKUNTAPAIKKOJEN KEHITTÄMISESTÄ	7
5.1 Kyselyn tulokset.....	8
6. YHTEENVETO	8
7. LÄHILIIKUNTAPAIKKATYÖRYHMÄN VUOSIKELLO	9
8. LÄHTEET JA LIITTEET	10

Koulupihat lähiliikuntapaikkoina -monialaisen työryhmän jäsenet:

Opetuspalvelut: Ville järvi ja Matti Kaappola

Liikuntapalvelut: Jari Mäkelä ja Tuomas Viitasaari

Puistotoimi: Kari Hirvensalo

Toimitilapalvelut: Jaakko Peltonen

Nuorisotoimi: Jaakko Kinnunen

Ydintyöryhmän jäsenet ja yhteystiedot:

etunimi.sukunimi@seinajoki.fi

ja etunimi.sukunimi@opetus.seinajoki.fi opetuspalveluiden henkilöstö

Jari Mäkelä, liikuntatoimenjohtaja

Ville Järvi, opetustoimenjohtaja

Kari Hirvensalo, kaupunginpuutarhuri

Jaakko Peltonen, suunnittelupäällikkö

Jaakko Kinnunen, nuorisotoimenjohtaja

Tuomas Viitasaari, liikuntapaikkapäällikkö

Matti Kaappola, koululiikunnan koordinaattori

v. 2014 valmistuneen ja v. 2020 päivitetyn koulujen lähiliikuntapaikkasuunnitelman ovat päivittäneet 2025 Anne-Mari Haapala, TVT-asiantuntija ja Tuomas Viitasaari, liikuntapaikkapäällikkö

1. Johdanto

Lähiliikuntapaikkasuunnitelma täydentää Seinäjoen kaupungin liikuntapalvelujen strategiaa. Koulujen lähiliikuntapaikkojen suunnittelu ja ylläpito edellyttää hallintokuntarajat ylittävää yhteistyötä. Lähiliikuntapaikkasuunnitelma ohjaa ja tukee lähiliikuntapaikkatyöryhmän työtä hankkeiden suunnittelussa ja kohdentamisessa.

Lähiliikuntapaikkatyöryhmän tehtäviä:

- Arvioida lähiliikuntapaikan tarpeet uusia kouluja suunniteltaessa ja vanhoja saneerattaessa.
- Laatia suunnitelma lähiliikuntapaikasta jo olemassa olevien koulujen pihoihin tarpeellisuusarvion perusteella.
- Arvioida vuosittain tarvittavat kunnostamis- ja korjaustoimet.
- Huomioidaan asukasbudjetin mukaiset kohteet osana lähiliikuntapaikkasuunnittelua.

Lähiliikuntapaikalla tarkoitetaan paikkaa, jota päiväsaikaan käytetään aktiivisesti oppi- ja välitunneilla ja joka kouluajan ulkopuolella on koko lähiympäristön yhteinen vapaa-ajan liikuntapaikka. Myös varhaiskasvatuksen käyttötarpeet huomioidaan mahdollisuuksien mukaan lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa ja toteutuksessa mm. luistelu- ja hiihtoalueina. Lähiliikuntapaikka on turvallinen, ja se aktivoi kaikenikäisiä liikkumaan. Lähiliikuntapaikkaa myös huolletaan säännöllisesti.

Lähiliikuntapaikkasuunnitelma ohjaa ja tukee lähiliikuntapaikkatyöryhmän työtä hankkeiden suunnittelussa ja kohdentamisessa.

1.1 Ideasta toteutukseen

Koulukohtaiset esitykset liikuntavälineistä sekä välitunti- ja lähiliikuntapaikkojen kehittämiskohteista tulevat alkuvuodesta rehtorien ja koulunjohtajien kautta opetuspalveluihin (pois lukien jääkiekkokaukalot). Kouluilla osallistetaan oppilaita ideoinnissa. Hankintaesitykset kootaan vuosittain keväällä lähiliikuntapaikkatyöryhmään käsiteltäväksi. Tämän jälkeen arvioidaan toteutusmahdollisuudet ja tehdään suunnitelma talousarviokäsittelyyn.

Koulujen uudisrakentamisissa ja saneerauskohteissa, joissa toteutetaan myös piha-alueiden rakentamista, huomioidaan myös liikunnalliset toiminnallisuudet.

Asukasbudjetin kautta rakennetaan ja lähiliikuntapaikkoja, jotka nousevat äänestyksen kautta. Opetus- ja nuorisopalveluissa tiedotetaan lapsia ja nuoria vaikutusmahdollisuudesta niin kohde-ehdotusten kuin äänestämisen kautta. Asukasbudjetin kohteiden lisäksi liikuntapalvelut rakentavat muita lähiliikuntapaikkoja ja urheilukenttiä.

” Koulukohtaiset esitykset liikuntavälineistä sekä välitunti- ja lähiliikuntapaikkojen kehittämiskohteista tulevat alkuvuodesta rehtorien ja koulunjohtajien kautta opetuspalveluihin ”

1.2 Liikkuva koulu -ohjelma ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Liikkuva koulu -ohjelmassa koulun piha tai koulun lähellä oleva lähiliikuntapaikka muodostaa tärkeän liikkumista lisäävän toimintaympäristön. Osallistava ja liikkumista edistävä koulun piha aktivoi oppilaiden omaehtoista välituntiliikuntaa sekä mahdollistaa toiminnallista oppimista.

Jokainen koulu toteuttaa aktiivisempaa koulupäivää oman liikunnallistamissuunnitelman mukaisesti. Liikkuva koulu -ohjelma ja sen laaja kumppaniverkosto tarjoavat kouluille ja kuntien työn tueksi työkaluja, materiaaleja ja koulutusta. Koulun toiminnan itsearviointiin ja kehittämisen tueksi tarkoitettu Liikkuvan koulun nykytilan arviointi -työkalu on maksutta koulujen käytössä.

Koulun läheisyydessä oleva lähiliikuntapaikka taas toimii sekä koulun liikunnanopetuksen että lasten, nuorten ja perheiden omaehtoisen liikkumisen paikkana. Koulujen pihilla on luontainen rooli toimia lasten ja nuorten kokoontumispaikkoina tai perheiden vapaa-ajan kohteena, kun halutaan paikkaan, jossa eri-ikäiset lapset voivat leikkiä ja liikkua. Seinäjoen kaupungin liikuntastrategiassa rakentamalla liikuntapaikkoja tavoitellaan myös eri sukupolvien liikkumisen kohtaamispaikkoja.

Esi- ja perusopetuksessa täytyy perusopetuslain muutoksen perusteella edistää lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa lain nojalla 1.8.2026 alkaen. Liikunnallisen elämäntavan säännöksen tavoitteena on

- edistää lasten ja nuorten liikkumista esiopetuksen ja perusopetuksen aikana
- tukea ja parantaa lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia
- vahvistaa liikunnan merkitystä esiopetuksen ja peruskoulujen toimintakulttuurissa ja kokonaisvaltaisena elämäntaitona.

Koulupäivien aikana liikunnallista elämäntapaa edistävät oppituntien toiminnallisuutta vahvistavat pedagogiset ratkaisut, **erilaisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen, liikuntavälineiden monipuoliset käyttömahdollisuudet sekä liikkumista edistävät**

ratkaisut välitunneilla, siirtymätilanteissa ja koulun yhteisissä tilaisuuksissa. Liikunnallista elämäntapaa edistetään myös aamu- ja iltapäivätoiminnassa, kerho- ja harrastustoiminnalla, koulumatka- ja kuljetusjärjestelyillä sekä huomioimalla monipuoliset liikkumisen edellytykset koulujen ja niiden toimintaympäristöjen rakentamisessa ja käyttömahdollisuuksissa. Liikunnallisen elämäntavan edistämistä suunniteltaessa ja siihen liittyvissä järjestelyissä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus, oppilaiden tasa-arvoinen ja yhdenvertainen oikeus osallistumiseen sekä oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen perusopetuksessa kuuluu yhteistyö oppilaiden, kotien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Koulujen pihilla on luontainen rooli toimia lasten ja nuorten kokoontumispaikkoina tai perheiden vapaa-ajan kohteena.

2. Yhteistyötaho lähiliikuntapaikan korjaus- ja kehittämistoimenpiteistä

Yhteys toimitiloihin:

- akuuteissa korjaustarpeissa ilmoitukset Aaltonetissä: Kiinteistöjen palvelupyynnöt

Investointiesitysvaiheessa alkuvuodesta toteutuksen laajuuden arviointia ja valmistelua varten:

- pihasuunnittelu koskien pysäköintiä, auto-, pyörä- tai jalankulkuliikennettä ja kuljetuksia
- pihan rakentaminen koskien pinta- ja maarakenteita
- aitoihin ja muihin kiinteistörakenteisiin liittyvät muutokset ja toiveet
- valaistuksen suunnittelu ja rakentaminen
- leikkivälineiden kunnostaminen
- valmisteluvaiheessa yhteydenotto: [toimitilat.suunnittelu\(at\)seinajoki.fi](mailto:toimitilat.suunnittelu(at)seinajoki.fi)

Yhteys puistotoimeen, kun kyseessä on:

- Koulujen lähiympäristön puistoalueiden kokonaissuunnittelu (esim. kasvillisuuden sijoittelu)
- leikkivälineiden kunnostaminen, kunnostaminen yhteistyössä tilapalveluiden kanssa

- leikkivälineiden akuutit rikkoutumiset tai muut niiden turvallisuuteen vaikuttavat vauriot ilmoitetaan suoraan puistotoimelle, lisäksi raportointi palveluportaalin kautta toimitiloihin.
- puistotoimeen voi ottaa yhteyttä puisto(at)seinajoki.fi

Yhteys liikuntapalveluihin Investointiesitysvaiheessa alkuvuodesta toteutuksen laajuuden arviointia ja valmistelua varten:

- Lähiliikuntapaikka- ja välineasennuksiin liittyen
- liikuntasuorituspaikkojen kunnostustoimenpide, esim. jääalueet, pituushyppypaikat
- Lähiliikuntapaikkojen ja -välineiden katselmoinnit

3. Seinäjoen kaupungin eri hallintokuntien toimintaperiaatteet lähiliikuntarakentamiseen

Seinäjoen kaupungin eri hallintokunnat (liikuntapalvelut, puistotoimi, toimitilat ja ope-
tuspalvelut, nuorisopalvelut) jakavat lähiliikuntapaikkoihin suuntautuvan kehittämisen ja
ylläpidon seuraavalla tavalla:

TOIMINTAPERIAATTEET				
Toimiala	Suunnittelu	Rakentami- nen	Ylläpito	Erityis- huomiot
Liikuntapalvelut	Yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa, yleissuunnitelmat, laatuvaatimukset, sijainti ja houkuttelevuus	Ympärivuotinen käyttö, lähiliikuntaan liittyvien laitteiden asennus	Kunnossapito ja huolto kenttien osalta	Vuosittainen investointibudjetti 100 000 €, mahdollisuus hakea lisärahoitusta, jos tiedossa isompia hankkeita
Puistotoimi	Leikkivälineiden suunnittelu, asiantuntemus, viheralueiden kokonais-suunnittelu	Maarakenteet, välineiden siirrot ja täydentäminen, valaistusvalmiudet	Leikkivälineiden kunnossapito, talvikunnossapito	Kasvien menestymisvaatimusten tuntemus, turvallisuus,
Opetuspalvelut	Turvalliset ja aktiiviset välitun- talueet, monipuoliset liikunta- mahdollisuudet, helppo valvotta- vuus, oppilaiden osallistaminen suunnittelussa	Ei erityistä. Tiedotus käyttä- jille rakentami- sen vaiheista (turvallisuustoi- met)	Varusteiden kunnan seu- ranta ja rapor- tointi, osallis- tava toiminta- tapa	Eri-ikäisten liikku- jien toiminta, pai- koitusalueet

TOIMINTAPERIAATTEET				
Toimitilat	Pihasuunnittelu osana peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeita, liikenne, valaistus, suunnittelu-alojen integraatio	Maarakenteet, välineiden siirrot ja täydentäminen, valaistusvalmiudet	Välineiden kunnostus, yhteistyö puistotoimen kanssa, korjaustarpeet käyttäjäilmoi- tusten perusteella	Piha, valaistus, liikenne ja paikoitus. Pihoihin liittyvät kustannusten jaot sovitaan kohdekohtaisesti
Nuorisopalvelut	Lasten ja nuorten osallistaminen suunnitteluun. Yhteistyö muiden toimialueiden kanssa. Asiantuntemus kestävästä peli- ja leikkivälineistä. Nuorten ajoneuvojen pysäköinti ja liikkuminen lähi-alueilla.	Laitteiden ja välineiden kestävyys ja mahdollinen ilkeältä ja sen minimointi. Tekninen ja muu valvonta.	Varusteiden kunnan seuranta ja raportointi.	Osa nuorisotiloista sijaitsee koulun yhteydessä, jolloin toiminta on laajempaa koulun piha- ja liikunta-alueilla. Viikoittain käydään yläkouluilla sekä toisella asteella, jossa ympäristöä pystytään hyödyntämään ohjattuun toimintaan. Koulujen piha- ja liikunta-alueet ovat lasten ja nuorten kokoon- tumispaikkoja vapaa-ajalla.

3.1 Tulevat koulurakentamisen kohteet, joissa mukana lähiliikuntapaikkarakentamista

- Lintuviidan koulu vuonna 2025-2027
- Alakylän koulu vuonna 2026-2027
- Hyllykallion päiväkotia ja osittain koulu vuonna 2026-2027
- Nurmon koulukeskus arvioitu alkaen vuonna 2029

3.1.1 Koulujen piha- ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen

- Keski-Nurmon koulun piha- ja lähikenttäalueiden tarkastelu vuonna 2026
- Halkosaaren koulun piha- ja lähikenttäalueiden tarkastelu vuonna 2026
- Toivolannan yhtenäiskoulun piha- ja lähikenttäalueiden tarkastelu vuonna 2027-2028

4. Koulujen pihojen varustelutaso

A = PALLOKENTTÄ, B= PELIAREENA, C = PALLOSEINÄ, D = PAIKKA SÄHLYPELEILLE, E = KORIPALLOTLINEET, F = LAPSIKILLETUT LEIKKITELINEET, G = KAIKILLE TARKOITETUT LIIKUNTATLINEET, H = KEINUT (kpl istuinta), I = SKEITTIPAIKKA, J = JÄÄKIEKKOKAUKALO K=VAIJERILIUKURATA

Tiedot on kerätty koulujen antamista tiedoista 11/2025 kyselyssä.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Alakylän koulu	1	1	2		1	2		8		1	
Alaviitalan koulu	1				1	5		4		1	1
Aseman koulu	1				2	7	7	4		1	
Halkosaaren koulu	3		1		2	4	1	3		1	
Hyllykallion koulu	1	1	3	1	1	3		12			
Joupin koulu	1	1	1		1	2		3			
Kertunlaakson koulu	1	1			1	7		9		1	1
Keski-Nurmon koulu	1		2		1	6		6		1	
Kirja-Matin koulu	1		1		2	4	2	8		1	1
Kivistön koulu	1				3	4*		6		1	
Kouran koulu	1					3		4		1	
Kärjen koulu	1				1	2	2	12		1	
Lintuviidan koulu	1	1		1		1		4			
Marttilan koulu	1	1		1	3	15	4	6			
Niemistön koulu	1	1	1		1	6		6		1	
Nurmo yläkoulu	1		1	1	1	1				1	
Pajuluoman koulu	1	1	1		2	4	3	4		1	
Pohjan koulu	1	1			2	2		5		1	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Pruukin yhte-näiskoulu	1		2		2	1	2	4			
Seinäjoen ly-seo		1	1		1		7				
Seinäjoen yh-teiskoulu	1	2		1	4	2	8	2			
Tanelinrannan koulu	1	1			1	6		10		1	
Toivolanran-nan yhtenäis-koulu (0.-4.lk.)	1			1	2	6		4		1	
Toivolanran-nan yhtenäis-koulu (5.-9.lk.)		1	1		2		1	4		1	
Topparlan koulu	1		1	1	1	1		6		1	
Toukolanpuis-ton koulu	1	1	1		1	3	2	8			
Törnävän koulu	1	1		1	2	10		7	1	1	1
Valkiavuoren koulu		1	1			13		8			
Ylistaron ylä-koulu	1	1		1	2		8			1	

*poimittu vastaustekstistä.

A = PALLOKENTTÄ, B= PELIAREENA, C = PALLOSEINÄ, D = PAIKKA SÄHLYPELEILLE, E = KORIPALLOTELINET, F = LAPSILLE TARKOITETUT LEIKKITELINET, G = KAIKILLE TARKOITETUT LIIKUNTATELINEET, H = KEINUT (kpl istuinta), I = SKEITTIPAIKKA, J = JÄÄKIEKKOKAUKALO K= VAIJERILIUKURATA

5. Kysely koulujen lähiliikuntapaikkojen kehittämisestä

Kyselyllä selvitimme yksikkökohtaisia näkemyksiä lähiliikuntapaikkojen kehittämisestä. Kysely lähetettiin Webropol-kyselynä yksikköjen rehtoreille ja koulujenjohtajille marraskuun 2025 alussa. Vastausaikaa oli kaksi viikkoa.

Kysymykset:

- Mikä on suurin tekijä, joka estää liikunnallisuuden edistämistä koulussanne?
- Mikä välituntiaktiviteetti koulussanne kaipaa eniten lisäresursointia tai kehittämistä opetussuunnitelman toimintakulttuurin näkökulmasta liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi?

5.1 Kyselyn tulokset

Molempien kysymysten vastauksissa keskityttiin välituntipihan kuntoon; puutteisiin ja mahdollisuuksiin. Yksikään vastaus ei liittynyt pedagogisiin tai motivaatioon liittyviin syihin.

Kouluista neljässä ollaan tyytyväisiä oman koulunsa puitteisiin välituntialueilla.

Yhdessäkään koulussa ei ole skeittaukseen sopivaa paikkaa. Vain kolmessa on vaijeriliukurata ja yhteen on sellainen tulossa.

Useassa vastauksessa nostettiin esiin määrärahojen riittämättömyys liikuntavälineiden hankintaan (luistimet/monot/pesäpalloräpylät/luistelukypärät/suksia/pukkia/ polkupyöriä/jalka- ja koripalloja).

Kahdeksassa koulussa toivottiin peliareenaa tai monitoimikenttää. Lisäksi toivottiin hiihtomahdollisuuksia Kärjen koulussa.

Koulukohtaiset vastaukset ovat Liitteessä 1.

6. Yhteenveto

Eniten kehittämistä vastausten perusteella on välituntipihojen välineiden lisäämisessä /uusimisessa.

Pelivälineiden ja koululta lainattavien liikuntavälineiden hankintaan toivotaan kohdennettua määrärahaa.

7. Lähiliikuntapaikkatyöryhmän vuosikello

Seinäjoki LÄHILIIKUNTAPAIKKATYÖRYHMÄN VUOSIKELLO	
tammikuu	Hankinnat eteenpäin.
helmikuu	Lähiliikuntapaikkatyöryhmän kokous, kesäkauden ajan projektit ja aikataulutukset
maaliskuu	
huhtikuu	Koulujen kalustoesitykset investointitason liikuntavälineistä esitettynä. Koulupihojen ja lähiliikuntapaikkojen välineistön tarkastukset sekä pihojen kunnan arvioinnit.
toukokuu	Lähiliikuntapaikkatyöryhmän kokous. Seuraavan vuoden talousarvion investointi- ja asukasbudjettiesitykset selvillä.
kesäkuu	Huolto- ja kunnossapitotoiminnot sekä uusien hankkeiden toteutus.
heinäkuu	Huolto- ja kunnossapitotoiminnot sekä uusien hankkeiden toteutus.
elokuu	Koulupihojen ja välineistön tarkastukset sekä pihojen kunnan arvioinnit.
syyskuu	Lähiliikuntapaikkatyöryhmän kokous, aiheena kesäkaudella tehdyt työt ja syyskauden aikana toteutettavat projektit sekä hankintatarpeet.
lokakuu	Suunnittelua vaativien kohteiden käynnistys (piha- ja kenttärakentaminen)
marraskuu	Seuraavan vuoden talousarvio ja investointikohteet varmistuvat Koulujen jääalueiden käyttöesitykset - huoltoaikataulut
joulukuu	Lähiliikuntapaikkatyöryhmän kokous, jossa tarkastellaan seuraavan vuoden suunnittelut, hankkeiden käynnistäminen ja aikataulutus.

8. Lähteet ja liitteet

[Seinäjoen liikuntapalveluiden strategia 2023-2027](#)

[Liikkuvakoulu.fi](#)

[Perusopetuslaki muuttuu: Liikunnallisen elämäntavan edistäminen velvoittavaksi elokuusta 2026 alkaen | Opetushallitus](#)

Liite 1: Koulujen avoimet vastaukset lähiliikuntapaikkakyselyyn 2025

